

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาความคิดเห็นของนักบัญชีในอำเภอเมืองพิษณุโลก ที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชีอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม มีรายละเอียดในการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตการศึกษา
2. วิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

1.1 ขอบเขตเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะเรื่องความคิดเห็นของนักบัญชีในอำเภอเมืองพิษณุโลก ที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชีอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ประกอบด้วยการวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐานของนักบัญชี โดยประยุกต์มาจากแบบทดสอบที่จะช่วยให้ตัดสินใจเกี่ยวกับหลักศีลธรรมสำหรับตนเองของ Clayton-Selecting Your Guiding Principles (Clayton Tucker-Ladd and Mental Health Net, 2000 และอ้างใน นภาพร ณ เชียงใหม่, 2548) และใช้สถานการณ์จำลองที่สมจริงตามแนวทางการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ซึ่งประกอบด้วย 4 เรื่อง คือ

(1) ปรัชญาวิถีการดำเนินชีวิตที่ท่านชอบ (My preferred way to live) คือ แนวทางวิถีการดำเนินชีวิตจากหลากหลายวัฒนธรรม (Morris, 1973) การวางอุดมการณ์ในชีวิตเป็นรูปแบบที่ดีที่สุดในการดำเนินชีวิตเพื่อที่จะให้คนนั้นเป็นคนดีที่สามารถเป็นไปได้ และเป็นผู้ตัดสินใจเลือกรูปแบบแนวทางดำเนินชีวิตที่คิดว่ามีจริยธรรมมากที่สุด ไม่ใช่ภาระหน้าที่

(2) เป้าหมายค่านิยมในชีวิตที่ท่านต้องการไปให้ถึง (What life goals do you want to achieve?) คือ ค่านิยมที่ให้ค่าความสำคัญสูงสุดในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ดีที่สุดภายใต้หลักจริยธรรมที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นไปสู่ความเป็นคนดีมีจริยธรรมมากที่สุด

(3) คุณสมบัติของส่วนตัวของนักบัญชีในอำเภอเมืองพิษณุโลกที่ท่านต้องการมากที่สุด (What personal characteristics do you most want?) คือ คุณสมบัติส่วนตัวของแต่ละคนที่ท่านต้องการมากที่สุด ความต้องการให้คนแต่ละคนมีหลักคุณธรรมจริยธรรมขั้นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต

(4) ความคิดเห็นของนักบัญชีในการปฏิบัติงานวิชาชีพอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม
(Opinion of Accountants Profession Performance with Morals and Ethics)

1.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ทำบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาด้านบัญชี ไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และผู้ที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีที่ขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดพิษณุโลก โดยมีจำนวนประชากรทั้งหมด 344 คน (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดพิษณุโลก ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2550)

1.3 ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 185 คน ซึ่งผู้ศึกษาทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 0.05 ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

สูตรในการคำนวณ

$$n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

โดยกำหนดให้

n	=	จำนวนขนาดประชากรตัวอย่าง (คน)
N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)
e	=	ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

แทนค่า

$$n = \frac{344}{(1+344(0.05^2))} = 185 \text{ คน}$$

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างที่ไม่ทราบความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) มีวิธีการเลือกตัวอย่าง 2 วิธีคือ

(1) โดยใช้วิจารณญาณ (Judgment Sampling) ผู้ศึกษาพิจารณากลุ่มเป้าหมายที่สามารถให้ข้อมูลในเรื่องที่สนใจศึกษา คือ ผู้ทำบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาด้านบัญชีไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผู้ที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ที่ขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดพิษณุโลก

(2) ใช้การเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) มีวิธีการเลือกตัวอย่าง 2 วิธี วิธีแรก โดยการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเองในการสัมมนา เรื่องมาตรฐานการบัญชีใหม่สำหรับผู้ทำบัญชีควรราบ (เพื่อวางแผนธุรกิจ) วันศุกร์ที่ 25 กรกฎาคม 2551 ณ โรงแรมเทพนคร อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จัดโดยบริษัท แพลน แอนด์ เทรนนิง จำกัด และการฝึกอบรมสัมมนาหลักสูตร การให้บริการกับมาตรฐานการจัดทำบัญชี วันศุกร์ที่ 1 สิงหาคม 2551 ณ โรงแรมเดอะแกรนด์ริเวอร์ไซด์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จัดโดยสำนักงานสรรพากรพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกและสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดพิษณุโลก วิธีที่สอง โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์สอบถามผู้ทำบัญชีในอำเภอเมืองพิษณุโลกที่ขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดพิษณุโลก

ซึ่งในการเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ทั้ง 2 วิธี ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามแบบการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการฝึกอบรมสัมมนา เรื่องมาตรฐานการบัญชีใหม่สำหรับผู้ทำบัญชีควรราบ ในวันศุกร์ที่ 1 สิงหาคม 2551 โดยเลือกแจกแบบสอบถามกับผู้ทำบัญชีที่ไม่ได้เข้าอบรมสัมมนาผู้ทำบัญชีหลักสูตร การให้บริการกับมาตรฐานการจัดทำบัญชี ในวันศุกร์ที่ 25 กรกฎาคม 2551 ขึ้นตอนต่อไปผู้ศึกษาได้ตรวจเช็ครายชื่อ ที่อยู่นักบัญชีที่ไม่ได้เข้าร่วมในการอบรมสัมมนาจากผู้รับผิดชอบและผู้เข้าร่วมสัมมนา เพื่อส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

2. วิธีการศึกษา

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมจากการออกแบบสอบถาม (Questionnaire) สอบถามผู้ทำบัญชีในอำเภอเมืองพิษณุโลกที่ขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 185 คน โดยวิธีการออกเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเองและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

(2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้รวบรวมข้อมูลและศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางในการศึกษา

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (ซานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ชุดแบบการวัดความมีคุณธรรมขั้นพื้นฐานของนักบัญชี โดยประยุกต์มาจากแบบทดสอบที่จะช่วยให้ตัดสินใจเกี่ยวกับหลักศีลธรรมสำหรับตนเองของ Clayton-Selecting Your Guiding Principles ประกอบด้วย 3 เรื่อง คือ

ส่วนที่ 2.1 ปรัชญาวิถีการดำเนินชีวิตที่ท่านชอบ

ส่วนที่ 2.2 เป้าหมายค่านิยมในชีวิตที่ท่านต้องการไปให้ถึง

ส่วนที่ 2.3 คุณสมบัติของส่วนตัวของนักบัญชีในอำเภอเมืองพิษณุโลกที่ท่านต้องการมากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดความคิดเห็นของนักบัญชีในการปฏิบัติงานวิชาชีพอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เป็นลำดับ ดังนี้

(1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

(2) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและระดับความสำคัญ ส่วนที่ 2.1 ปรัชญาวิถีการดำเนินชีวิตที่ท่านชอบ ส่วนที่ 2.2 เป้าหมายค่านิยมในชีวิตที่ท่านต้องการไปให้ถึง ส่วนที่ 2.3 คุณสมบัติของส่วนตัวของนักบัญชีในอำเภอเมืองพิษณุโลกที่ท่านต้องการมากที่สุด ได้เลือกวิธีการ Voting เป็นเครื่องมือในการประเมิน วิเคราะห์ข้อมูล และอธิบายลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดลำดับความสำคัญ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย ใช้เกณฑ์ระดับความหมายดังนี้

เกณฑ์ 1 เกณฑ์การประเมินผล ได้กำหนดเกณฑ์การแปลผล พิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณ โดยใช้เกณฑ์การหาค่าเฉลี่ย (พะยอม วงศ์สารศรี, วรรณวิภา จัตุชัย และอรทัย ทองอยู่, 2549) ดังนี้

$$\text{ค่าเฉลี่ย} = \frac{n-1}{n} = \frac{3-1}{3} = 0.67$$

ซึ่งสามารถแบ่งช่วงคะแนนของระดับความคิดเห็นและระดับความสำคัญได้ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
2.36 - 3.00 คะแนน	เห็นด้วยและมาก
1.68 - 2.35 คะแนน	เฉยๆและปานกลาง
1.00 - 1.67 คะแนน	ไม่เห็นด้วยและน้อย

เกณฑ์ 2 ส่วนที่ 2.1 ปรัชญาวิถีการดำเนินชีวิตที่ท่านชอบ วิเคราะห์ตามรูปแบบที่ช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับหลักศีลธรรมสำหรับตนเองของClayton-Selecting Your Guiding Principles โดยจัดลำดับและใช้เกณฑ์การวิเคราะห์จากคุณธรรมขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

คุณธรรม ขั้นพื้นฐาน	เกณฑ์การวัด
1. ขยัน	วิถีทางรูปแบบที่ 6 ทำงานหนักเพื่อแก้ไขปัญหาที่เราเผชิญอยู่ ไม่ต้องกระทำตามอดีตที่ผ่านมาหรือฝันไปข้างหน้าอย่างมุ่มมั่งและลงมือทำ การคิดตามหลักวิทยาศาสตร์สามารถแก้ไขปัญหาหลายอย่างของเราได้
2. ซื่อสัตย์	วิถีทางรูปแบบที่ 11 หาวิธีการควบคุมตัวเอง ดำรงชีวิตเน่ๆด้วยเหตุผลและอุดมการณ์ ไม่ถูกชักชวนให้ไขว่เขวหรือถูกกระตุ้นด้วยความเห็นแก่ตัวของตัวเองความไม่รับผิดชอบ หรือการไม่รักษาคำมั่น
3. ประหยัด	วิถีทางรูปแบบที่ 2 มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง ดำเนินชีวิตโดยพึ่งพาตนเอง หลีกเลี่ยงสังคมที่ผูกมัด วิถีทางรูปแบบที่ 8 หาความสุขแบบง่ายๆ ซึ่งพบโดยทั่วไป เช่น ความสุขภายในบ้านเป็นประจำวัน การผ่อนคลายและการมีเพื่อนมากมาย วิถีทางรูปแบบที่ 10 ภายในโลกแห่งอุดมการณ์ ความฝัน ความอ่อนไหวและความรู้เกี่ยวกับตนเอง นำอาศัยกว่าโลกภายนอก
4. มีวินัย	วิถีทางรูปแบบที่ 1 ดำเนินชีวิตอย่างระมัดระวังและชาญฉลาดเพื่อสงวนไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่ดีที่สุดของเรา รวมทั้งการพัฒนาระเบียบวินัยเพื่อทำหน้าที่เป็นคนดีให้โลกมีความยุติธรรม
5. สุขภาพ	วิถีทางรูปแบบที่ 7 ยอมรับในหลักปรัชญาทั้งหมด ไม่ตัดสินด้วยสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งความสนุกสนานในการดำเนินชีวิต การลงมือปฏิบัติตามหลักปรัชญา ด้วยการพิจารณาไตร่ตรอง ในสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน เป็นแนวทางดำเนินชีวิตที่ดีที่สุด
6. สะอาด	วิถีทางรูปแบบที่ 9 หุดค้นหา เปิดใจรับสิ่งต่างๆ แล้วปัญญาและความดีงามก็จะเกิดขึ้น ชีวิตจะเป็นอิสระและหลุดพ้นสัญญา วิถีทางรูปแบบที่ 13 ปลอ่ยให้ตนเองได้อยู่เงียบๆและสงบจากผู้คน จากโลก จากพลังอันยิ่งใหญ่ เพื่อจุดมุ่งหมายที่ดีให้ความหวังที่แท้จริงของชีวิตได้เติมเต็ม
7. สามัคคี	วิถีทางรูปแบบที่ 12 รวมพลังของผู้คนให้เป็นหนึ่งเดียวเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ช่วยกันข้ามอุปสรรคคิดขวาง ร่วมกันป็นปายให้ถึงยอดเขาเพราะมีสิ่งที่ต้องการอยู่ที่นั่น เราจะใช้พลังของเราทั้งหมดเพื่อให้ถึงจุดหมาย
8. มีน้ำใจ	วิถีทางรูปแบบที่ 3 ให้ความรัก ความเห็นอกเห็นใจ ความเอาใจใส่ การเคารพยอมรับและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่โลก ไม่ควบคุมหรือก้าวร้าวต่อผู้อื่น วิถีทางรูปแบบที่ 4 มีความสุขได้โดยไม่ต้องเป็นฝ่ายรับจากผู้อื่นฝ่ายเดียว ท่านไม่สามารถควบคุมให้ทั้งโลกมีแต่ชีวิตที่ดีได้ พຽ່งนี้ท่านอาจตาย ความสมบูรณ์แบบของชีวิต ความคิดแรกที่ว่าต้องมีคุณธรรมเป็นที่หนึ่ง จะผลักดันให้ท่านเป็นไปตามนั้น วิถีทางรูปแบบที่ 5 เอาตัวตนไปเกี่ยวข้องกับคนอื่น ๆ เพื่อความสนุกสนานและไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จแบบธรรมดา ปรับชีวิตของท่านให้เข้ากับผู้อื่นเพื่อมีชีวิตที่ดี ไม่ต้องถอนตัวออกมาหรือยึดตัวเองเป็นหลัก

เกณฑ์ 3 ส่วนที่ 2.2 เป้าหมายค่านิยมในชีวิตที่ท่านต้องการไปให้ถึง วิเคราะห์ตามรูปแบบที่ช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับหลักศีลธรรมสำหรับตนเองของ Clayton-Selecting Your Guiding Principles โดยจัดลำดับและใช้เกณฑ์การวิเคราะห์จากทฤษฎีความก้าวหน้าทางศีลธรรมของลอเรนซ์ โคลเบอร์ก์ (1969) ดังนี้คือ

ระดับและขั้นของคุณธรรม จริยธรรม	เกณฑ์การวัด
ขั้นที่ 3 ควรเป็นคนดี	ข้อ 8 มีความยอมรับนับถือในตัวเอง (มีความรู้สึกดีต่อตนเอง) ข้อ 11 การยอมรับของสังคม (ได้รับความนับถือ ความชื่นชมและศรัทธา) ข้อ 14 มีเพื่อนแท้ (เพื่อนที่มีความใกล้ชิดสนิทสนม)
ขั้นที่ 4 กฎหมายและคำสั่ง	ข้อ 9 มีความมั่นคงปลอดภัย รอดพ้นจากอันตราย (ทำนุบำรุงศาสนา คุณค่าในชีวิตยังคงอยู่ตลอดไป) ข้อ 13 ความปลอดภัยแห่งชาติ (ได้รับการป้องกันจากการโจมตี)
ขั้นที่ 5 การตัดสินใจใน ประชาธิปไตย	ข้อ 2 มีเสรีภาพ (เป็นอิสระและมีทางเลือกโดยเสรี) ข้อ 3 มีความเสมอภาค (มีความสัมพันธ์กันที่พี่น้องและมีโอกาสในทุกสิ่ง อย่างเท่าเทียม)
ขั้นที่ 6 ตัดสินชี้ขาดด้วยหลัก จริยธรรมขั้นต้น โดยท่านผู้ซึ่งมี ชีวิตอาศัยอยู่ในโลกนี้โดยให้ ความสัมพันธ์กับทุกคนอย่าง ยุติธรรม	ข้อ 1 ให้โลกมีสันติสุข (ปราศจากซึ่งสงครามและความขัดแย้ง) ข้อ 4 มีความสุข (มีความสุขพอใจ สมถะ) ข้อ 5 มีชีวิตที่สดใสมีชีวิตชีวา (มีความตื่นตัวและกระฉับกระเฉงตลอดตัว) ข้อ 6 มีปัญญา (รอบรู้เรื่องราวของชีวิตอย่างรู้แจ้ง) ข้อ 7 มีชีวิตที่สะดวกสบาย (ชีวิตที่เจริญรุ่งเรือง มั่งคั่งและประสบ ผลสำเร็จ) ข้อ 10 เรื่องราวของความรัก (ความสัมพันธ์ทางเพศและความใกล้ชิดผูกพัน ทางใจ) ข้อ 12 ความรู้สึกถึงการประสบความสำเร็จ (มันได้ให้สิ่งสุดท้ายแล้ว) ข้อ 15 โลกนี้สวยงาม (ความสวยงามของธรรมชาติและงานศิลป์) ข้อ 16 ความกลมกลืนภายใน (มีปัญญาปราศจากข้อขัดแย้งภายใน) ข้อ 17 มีความสุขสบายใจ (ชีวิตสนุกสนานผ่อนคลาย ไม่เร่งรีบ) ข้อ 18 ความปลอดภัยของครอบครัว (ดูแลคนที่เรารัก)

เกณฑ์ 4 ส่วนที่ 2.3 คุณสมบัติของส่วนตัวของนักบัญชีในอำเภอเมืองพิษณุโลกที่ท่านต้องการมากที่สุด วิเคราะห์ตามรูปแบบที่ช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับหลักศีลธรรมสำหรับตนเองของ Clayton-Selecting Your Guiding Principles โดยจัดลำดับและใช้เกณฑ์การวิเคราะห์คุณธรรมขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ เกณฑ์การวิเคราะห์จริยธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พุทธศักราช 2547) ดังนี้คือ

คุณธรรมขั้นพื้นฐาน	เกณฑ์การวัด
1. ขยัน	ข้อ 4 มีความมุ่งมั่น (ทำงานหนักเพื่อสิ่งที่ปรารถนา) ข้อ 18 เป็นผู้ประพฤติดี คนสะอาด ไม่มีประวัติต่างพร้อย (มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย)
2. ซื่อสัตย์	ข้อ 2 มีความซื่อสัตย์ (จริงใจ ยึดถือดีจะธรรม เปิดเผย) ข้อ 7 เป็นตัวของตัวเอง (มีความมั่นใจ มีความสามารถที่พอเพียง) ข้อ 11 มีความเฉลียวฉลาด (มีสติปัญญา มีการไตร่ตรองรอบคอบ และมีความรู้ความสามารถ) ข้อ 13 มีความเคารพอ่อนน้อม (ซื่อสัตย์ รับผิดชอบและให้ความเคารพความนับถือต่อผู้อื่น) ข้อ 14 มีความสามารถ (มีความสามารถสูง อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความชำนาญ)
3. มีวินัย	ข้อ 1 มีความสามารถควบคุมตนเอง (คิดก่อนทำ มีความยับยั้งชั่งใจและมีระเบียบวินัยในตนเอง) ข้อ 6 มีความรับผิดชอบ (พึ่งพาและเชื่อถือได้) ข้อ 15 เป็นคนมีเหตุผล (มีความสม่ำเสมอที่มีเหตุผล คำนึงถึงความเป็นจริง)
4. สุขภาพ	ข้อ 5 ความเบิกบานร่าเริง (แจ่มใส สนุกสนาน) ข้อ 9 สุขภาพ (อ่อนนุ่มถ่อมตน มีกิริยามารยาทดี) ข้อ 16 ความกล้าหาญ (กล้ายืนยันในความเชื่อของตนเอง มีความเข้มแข็ง) ข้อ 17 มีจินตนาการ (กล้าคิด และคิดอย่างสร้างสรรค์)
5. มีน้ำใจ	ข้อ 3 รู้จักรัก (มีน้ำใจ นุ่มนวล แบ่งปันและเอื้ออาทร) ข้อ 8 ใจกว้าง (เปิดใจยอมรับความเห็นและมุมมองของผู้อื่น) ข้อ 10 มีความเมตตากรุณา (รู้จักให้อภัยต่อผู้อื่น) ข้อ 12 ให้ความช่วยเหลือ (ทำงานเพื่อความสุขของคนอื่น)

เกณฑ์ 5 เกณฑ์การวิเคราะห์จริยธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พุทธศักราช 2547)

จริยธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน	เกณฑ์การวัด
1. ความซื่อสัตย์สุจริต	ข้อ 2 มีความซื่อสัตย์ (จริงใจ ยึดถือสัจจะธรรม เปิดเผย) ข้อ 13 มีความเคารพนอบน้อม (ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ และให้ความเคารพความนับถือต่อผู้อื่น)
2. ความเที่ยงธรรม	ข้อ 8 ใจกว้าง (เปิดใจยอมรับความเห็นและมุมมองของผู้อื่น) ข้อ 10 มีความเมตตากรุณา (รู้จักให้อภัยต่อผู้อื่น)
3. ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและความระมัดระวังรอบคอบ	ข้อ 11 มีความเฉลียวฉลาด (มีสติปัญญา มีการไตร่ตรองรอบคอบและมีความรู้ความสามารถ) ข้อ 14 มีความสามารถ (มีความสามารถสูง อย่างมีประสิทธิภาพและมีความชำนาญ)
4. การรักษาความลับ	ข้อ 7 เป็นตัวของตัวเอง(มีความมั่นใจ มีความสามารถที่พอเพียง)
5. การปฏิบัติตนเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ	ข้อ 9 สุภาพ (อ่อนน้อมถ่อมตน มีกิริยามารยาทดี) ข้อ 18 เป็นผู้ที่มีประวัติดี คนสะอาด ไม่มีประวัติค้างพร้อย (มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย)
6. ความโปร่งใส	ข้อ 15 เป็นคนมีเหตุผล (มีความสม่ำเสมอ ที่มีเหตุผล คำนึงถึงความเป็นจริง)
7. ความเป็นอิสระ	ข้อ 3 รู้จักรัก (มีน้ำใจ นุ่มนวล แบ่งปันและเอื้ออาทร) ข้อ 5 ความเบิกบานร่าเริง (แจ่มใส สนุกสนาน) ข้อ 16 ความกล้าหาญ (กล้ายืนยันในความเชื่อของตนเอง มีความเข้มแข็ง) ข้อ 17 มีจินตนาการ (กล้าคิด และคิดอย่างสร้างสรรค์)
8. ความมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	ข้อ 12 ให้ความช่วยเหลือ(ทำงานเพื่อความสุขของคนอื่น)
9. ความรับผิดชอบต่อการทำงาน	ข้อ 1 มีความสามารถควบคุมตนเอง (คิดก่อนทำ มีความยับยั้งชั่งใจและมีระเบียบวินัยในตนเอง) ข้อ 4 มีความมุ่งมั่น (ทำงานหนักเพื่อสิ่งที่ปรารถนา) ข้อ 6 มีความรับผิดชอบต่อ (พึ่งพาและเชื่อถือได้)

(3) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักบัญชีในการปฏิบัติงานวิชาชีพอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม วิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) จัดลำดับความถี่คุณธรรมและจริยธรรมของนักบัญชีในการปฏิบัติงานวิชาชีพ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย ใช้เกณฑ์ระดับความหมายดังนี้

เกณฑ์ 1 เกณฑ์การประเมินผล ได้กำหนดเกณฑ์การแปลผล ตัดสินโดยเป็นการเลือกตอบผิดหรือถูก ตามหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 9 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและความระมัดระวังรอบคอบ การรักษาความลับ การปฏิบัติตนเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

เกณฑ์ 2 การวิเคราะห์ตามแนวคิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโคลเบอร์ก – Kohlberg's Stage of Moral Growth (Alan S.L. Wong, 2000) โคลเบอร์ก กล่าวว่า การที่คนมีคุณธรรมและจริยธรรมจะเป็นตัวตัดสินเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง คนที่อยู่ในขั้นของคุณธรรมระดับ 3 แสดงว่าคนคนนั้นมีความสามารถในการคงไว้และมีความสามารถในการควบคุมการมีคุณธรรมและจริยธรรมในตนเอง มีความสามารถในการตัดสินใจในสิ่งที่ถูกสิ่งที่ผิดภายใต้สถานการณ์บีบบังคับ ขั้นตอนในการพัฒนาศีลธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg's stages of moral development) ของโคลเบอร์ก กล่าวว่าถ้าเข้าใจถึงขั้นตอนการพัฒนาศีลธรรมจะเป็นสิ่งที่ช่วยในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณธรรมจริยธรรมและคุณค่าของผู้คนให้มีการพัฒนาสูงขึ้นเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมระดับสูงได้ การพัฒนาด้านจริยธรรมมีพื้นฐานมาจากความคิดและเหตุผล ไม่ใช่จากความรู้สึก ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถตัดอารมณ์หรือความรู้สึกทิ้งได้ก็ตาม โคลเบอร์กเชื่อว่าระดับจริยธรรมของคนเราขึ้นอยู่กับอายุและการอบรมสั่งสอนมากกว่าประสบการณ์ในชีวิตและความมีน้ำใจต่อผู้อื่น

การประเมินระดับจริยธรรมของโคลเบอร์ก จะพิจารณาถึงเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจของคนเรามากกว่าพฤติกรรมที่แสดงออก เมื่อผู้คนเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่ตัดสินใจด้านคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างลำบาก จะเกิดการรับรู้และเกิดการต่อสู้ในจิตใจเรื่องข้อขัดแย้งนั้น ภายใต้สถานการณ์ที่หลากหลาย วิธีการคิดในระดับ 3 (ขั้นที่ 6) เป็นขั้นที่ใช้ตัดสินใจในสถานการณ์ที่ลำบากกว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล หรือที่เรียกว่า Second-Order Golden Rule Role Taking (Kohlberg, 1984) โดยมีอยู่ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ต้องทำความเข้าใจว่าผู้คนมีความเข้าใจต่อสถานการณ์นั้นอย่างไร

ขั้นที่ 2 จินตนาการว่าแต่ละคนมีความรู้สึกต่อสถานการณ์นั้นอย่างไร